

Barne- og likestillingsdepartementet

Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEL	
Arkivkode:	431.0
Dato:	29/9-09
Saksnr:	2007/02425

119

Deres referanse
200702425-/KHTVår referanse
2008/16354-10-100253/2009-AKREKlassering
033Dato
24.09.2009**Invitasjon til høring - utredning om ungdoms fritidsmiljø og deltagelse og innflytelse lokalt.**

Viser til rapport 2009 "Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom, demokratisk ledelse og innflytelse" – Utredning fra ekspertgruppe.

Viser videre til telefonsamtale den 21.09.09 med saksbehandler Kirsten Teige i BLD som ga oss tillatelse til å komme med uttalelse noen dager etter fristens utløp.

Fredrikstad kommune ønsker å komme med følgende uttalelse:

Etter vår oppfatning er det gjort en god kartlegging og vurdering av ungdommers fritidsmiljøer og ungdommers muligheter til å medvirke i demokratiske prosesser, i tråd med ekspertgruppas mandat.

Ekspertgruppa viser i sin utredningsrapport til barn og unges rettigheter ivaretatt gjennom FN's barnekonvensjon og nasjonale lover. Den artikkel i konvensjonen eller den lovparagrafen som sikrer barnet best, er overordnet og skal gjelde ved tvil. Jfr artiklene 12,13 , 15, 31 og 41 i FN's barnekonvensjon.

Ungdoms fritidsmiljø.

Ekspertgruppa tilrår ikke ytterligere lovstyring når det gjelder fritid, sitat " Når det gjelder den kommunale fritidspolitik overfor ungdom, ser ikke ekspertgruppa det store behovet for ytterligere lovstyring. Fritids- og kultursektoren egner seg lite for statlig styring. De lokale løsningene må tilpasses lokale forhold".

Ekspertgruppa peker særlig på fritidsklubber som en arena hvor kommunene kan ivareta forventninger om fritidsmiljø i både et sosialpolitisk og et kulturpolitisk perspektiv ; en arena for kulturutveksling, kulturlæring og kulturopplevelser, samt arena for mestring, sosial læring muligheter for medvirkning og innflytelse.

Ekspertgruppa peker også på betydningen av samspill og samarbeid mellom kommunen og de frivillige organisasjonene som et nødvendig grunnlag for etablering og utvikling av

fritidsmiljøer for ungdom, hvor inkludering, opplevelse av mestring og medvirkning står i fokus .

Fredrikstad kommune bifaller ovennevnte konklusjoner og viser til egne erfaringer knyttet til drift av egne fritidsklubber og til tett samarbeid , og mange konkrete samhandlingserfaringer med, frivillige organisasjoner rundt enkelt ungdom og grupper av ungdom.

Ekspertgruppas forslag til 9 ulike tiltaksområder vil vi kommentere slik:

1. *Det gjennomføres en grundig forskningsbasert kartlegging av lokale kulturaktiviteter og kommunale kulturskoler fra et representativt utvalg norske kommuner (sitat).* Fredrikstad kommune mener at dette kan være viktig og interessant dersom ungdom selv vil utgjøre en tydelig del av dem som skal delta i denne kartleggingen. Vi mener at en klar forutsetning er at de utvalgte kommunene som skal delta, får tilført statlige midler til frikjøp av ansatte og godtgjøring til ungdom for kunne å delta på en grundig og god måte.
2. *Det gjennomføres en grundig forskningsbasert kartlegging av fritidsklubber og ungdomshus fra et representativt utvalg norske kommuner.* På samme måte som over (punkt 1), mener vi at de deltagende kommunene må tilføres midler for å kunne frikjøpe eller engasjere sine aktører.
3. *Det legges opp til et betydelig kompetanseløft for de som arbeider med ungdom i kommunens fritidsklubber.* Fredrikstad kommune vil ønske dette forslaget velkommen. Vi har i egen kommune erfart at klubbledere med høyskoleutdanning både utfører kvalitativt godt arbeid, bruker sin kunnskap i kommunikasjonen med ungdommene, og deltar i tverrfaglig samarbeid på nivå, og i samarbeid, med helsesøstre, barnvernspedagoger osv. Vi forutsetter at eventuelle forventninger fra statlig nivå til fritidsklubbmedarbeideres kompetanse som en standard, muliggjøres gjennom utdanningsordninger som vil være kostnadsfrie for kommunene.
4. *Det etableres nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid og fritidspedagogikk som kan holde seg løpende orientert om situasjonen på fritids- og ungdomsfeltet.* Dette forslaget mener vi bidrar til å ta ungdom og fritid virkelig på alvor, og det understreker betydningen av faglig ajourhold og behov for nettverkssamlinger for de ansatte som arbeider i et felt med svært raske endringer og et felt hvor det er nødvendig å ha fersk kunnskap om ungdom , ungdomsmiljøer og trender.
5. *Det etableres en ordning med "demonstrasjonsklubber og demonstrasjonsungdomshus".* Her forutsetter vi igjen at dersom en kommune blir bedt om å stille klubber til disposisjon, må ressurser til å kunne ivareta en slik funksjon følge med i en eventuell avtale mellom statlige organ og kommunen.
6. *Forslag om kommunale tiltak for å inkludere unge fra lavinntektsfamilier i fritidsaktiviteter.* Under denne overskriften følger flere underpunkter hvor intensjonene er sammenfallende med de tiltak vår kommune og andre kommuner gjennomfører ved bruk av øremerkede midler fra Barne- og likestillingsdepartementet i dag: Fredrikstad kommune har ulike fritidstilbud til lav eller ingen egenandel, vi samarbeider med frivillige organisasjoner om gratis fritids- og ferieopplevelser for de som er berørt av fattigdom, og vi prøver ut arbeidstiltak og andre tiltak for ungdom berørt av fattigdom og annen problematikk. Uten øremerkede statlige tilskuddsordninger er det vanskelig å videreføre slik praksis.
7. *Forslag om kommunale tiltak for å inkludere unge med innvandrerbakgrunn i fritidsaktiviteter.* Vår kommentar vil være omtrent som til punkt 6; øremerkede statlige midler til forebyggende arbeid (Ungdomstiltak i større bysamfunn) gjør slik innsats

mulig. En annen utfordring på dette feltet er arbeidet med å innlemme voksne med innvandrerbakgrunn i det forebyggende arbeidet, noe som krever både tid og personellressurser i kommunen, hos politiet, i fylkeskommunen og i de frivillige organisasjonene.

8. *Forslag om kommunale tiltak for å inkludere barn og unge med nedsatt funksjonsnedsettelse i fritidsaktiviteter.* Vi mener at de ansvarlige for støttekontaktordningene gjør det de kan i dag for å være fleksible og "universelt" tiltretteleggende, men her handler det også om ressurser og tiltgang på kompetente støttekontakter. Fredrikstad kommune undrer seg over hvorfor spørsmålet om gratis transport kun nevnes for denne målgruppen. I praksis ser vi at de barna og unge som er berørt av fattigdom like ofte utelukkes fra å delta på ønskede fritidsarenaer fordi deres familier ikke har bil. I familier med barn med nedsatt funksjonsevne hender det derimot ofte at man nettopp har spesielt tiltrettelagte biler til disposisjon. Vi mener at alle barn og unge bør ha samme mulighet til å komme seg til fritidsaktiviteter.
9. *Oppsøkende arbeid og miljøarbeid bør brukes aktivt for å inkludere ungdom som er utsatte eller i marginale posisjoner i fritidsaktiviteter.* Viser til uttalelser til punktene 6 og 7. For øvrig ingen kommentar.

Demokrati og deltakelse for ungdom.

Ekspertgruppa mener det er nødvendig med tiltak over et bredt register dersom en skal få styrket ungdoms deltakelse og innflytelse, og derigjennom også fornye lokaldemokratiske ressurser.

Ekspertgruppa foreslår tiltak knyttet til 8 ulike overskrifter. Fredrikstad kommunes uttalelse til disse punktene følger under oppramsingen av forslagene:

1. Det bør lovfestes at kommunene er forpliktet til å utarbeide et demokratiprogram for ungdom, som er tverrsektorielt, viser mangfold og er ansvarsplassert.
2. Alle kommuner bør etablere både representative og deltakerdemokratiske medvirkningsmuligheter for å sikre at mange og ulike ungdomsstemmer høres; gjennom formelle ungdomsråd som følger nasjonale retningslinjer, etablering / gjennomføring av åpne, uformelle fora og samtaler med ungdom gjennom utekontakt og andre.
3. Det bør utarbeides nasjonale retningslinjer for lokale ungdomsråd med blant annet valg av og blant elever ved ungdomsskoler og videregående skoler, med vedtatt mandat og med egne ressurser til å drifte ungdomsrådet.
4. Alle kommuner bør ha en lokal ungdomsplan for en helhetlig ungdomspolitik.
5. Det bør settes i gang systematiske forsøk med ulike modeller for ungdoms deltakelse.
6. Det bør etableres statlige tilskuddsordningen som stimulerer nye veier, gjennom blant annet midler til utprøvingstiltak og midler til ungdoms egne initiativ og gjennomføring av idèer.
7. Det bør utformes kompetansebyggende tiltak for ungdom og demokratisk deltakelse ved at KS i sitt folkevalgt-program utformer et skolerings- opplegg om ungdom, demokrati og deltagelse (politikere), skolens læreplaner inneholder tema om lokaldemokrati, og nasjonale myndigheter har ansvar for å skolere kommunalt ansatte.
8. Det bør avholdes en "ungdomsfolkeavstemning" om stemmerett for 16-åringer ved lokalvalg.

FN's barnekonvensjon er klar i artikkel 12 om at barn og unge har rett til å si sin mening og bli hørt i alt som vedrører dem, og deres mening skal tillegges vekt.

Fredrikstad kommune mener at det vil være både hensiktsmessig og riktig å nedfelle nasjonale retningslinjer for lokale ungdomsråd, fordi vi mener at disse kan være både pådrivende og til hjelp for kommunene ved etablering og videreføring av ungdomsråd. Fredrikstad kommune har benyttet seg av andre kommuners bestemmelser og praktiske erfaringer som grunnlag for igangsetting av ungdomsråd i sin tid, og i forhold til justering av mandat og retningslinjer for vårt eget ungdomsråd (vedtatt av bystyret) i 2008.

I den forbindelse ønsker vi å fortelle at vi har innført en ordning med møtegodtgjørelse for medlemmene i ungdomsrådet fra og med 2009, som et ledd i å vise at deres engasjement tas på alvor og likestilles med voksne's engasjement i råd og utvalg.

Ekspertgruppens forslag om å lovfeste at kommunene skal utarbeide et demokratiprogram for ungdom (1) og om at alle kommuner bør ha en lokal ungdomsplan (2), er vi skeptiske til. Vår skepsis begrunnes med at begge forslagene utvilsomt vil medføre mye bruk av tid til å utarbeide et program/ en plan, og i forhold til at vi tror at program og planer som er aktuelle i dag, kan være "gamle og lite dagsaktuelle i morgen".

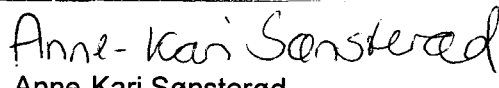
Fredrikstad kommune mener at barn og unges medvirkning og ungdoms demokratiske deltakelse i prosesser og saker som vedrører dem kan ivaretas gjennom nasjonale retningslinjer for ungdomsråd og gjennom bestemmelser i andre lovverk, som for eksempel plan og bygningsloven, barnehageloven og opplæringsloven.

Kommunene imøteser en etablering av statlige tilskuddsordninger (punkt 6) som vil være viktig for videreutvikling av arbeidet med gode medvirkningsprosesser.

For øvrig har vi ingen andre kommentarer til høringsdokumentet.

Med hilsen

Stein Krogsrud,
kommunalsjef for seksjon
utdanning og oppvekst

Anne-Kari Sønsterød,
spesialkonsulent / SLT koordinator